

א. היוועצות בקבוצת עמיתים

היוועצות היא שיח קבוצתי מובנה בין עמיתים לשם למידה משותפת. בתהליך ההיוועצות, הנועץ מעלה דילמה/קושי/תיאור מקרה, וחברי הקבוצה משתפים בידע, בניסיון, ברגשות ובמחשבות שלהם ביחס לסוגיה שהועלתה. מטרת תהליך ההיוועצות היא לחשוב יחד דרך בחינת הסיטואציה ממגוון רחב של נקודות מבט, והעלאה ובחינה משותפת של פתרונות אפשריים על מנת לסייע לנועץ.

מעבר לתרומת הפרקטיקה ללמידה של חברי הצוות, תהליכי ההיוועצות מבוססים על יחסים של אמון הדדי ואמפתיה בין חברי הקבוצה, ובכך הם מסייעים ליצירת אקלים בטוח, תחושה של שותפות, פתיחות והקשבה, מקום לקולות שונים ולייחודיות ולשונות של המשתתפים, וכך למעשה הפרקטיקה מעודדת עבודת צוות.

קווים מנחים להיוועצות בקבוצת עמיתים

הכנה מוקדמת למפגש - חשוב לבקש מאחד המשתתפים (מורה או איש צוות אחר) להכין את תיאור המקרה מבעוד מועד ולכלול בו תיאור מפורט של ההתרחשות. מטרת המפגש: מטרת השיעור או הישיבה, מה היו המחשבות והשיקולים של איש הצוות לאורך ההתרחשות, מה היו התגובות והפעולות של המשתתפים האחרים: מה הבעיה או השאלה המטרידה ומהי העזרה המתבקשת מהקבוצה.

יש לכוון את המשתתף המציג להביא מקרה "חיי" שאכן מעסיק אותו, כזה הכולל בעיה או דילמה משמעותית ומורכבת הרלוונטית לכל חברי הצוות ושאינה מקרה פרטי. כמו כן, מומלץ להביא לתיאור המקרה גם נתונים, ייצוגים ולספק דוגמאות.

שלבי תהליך ההיוועצות

1. הקדמה ותיאום ציפיות - המדריך מציג את מטרת ההיוועצות ואת כללי האתיקה: המטרה ללמוד על עצמנו ולא לבקר את דרך ההוראה של המורה, יש להימנע ככל האפשר משיפוטיות, זהו איננו משוב, ועל כן יש למקד את הדיון בסוגיה ולא באופן התפקוד של האנשים. מה שנאמר בהיוועצות נשאר בגבולות הקבוצה.

2. הצגת המקרה/הבעיה - המשתתף מציג את המקרה שבחר להיוועצות (על בסיס הקריטריונים השונים), את הבעיה ואת העזרה המתבקשת מהקבוצה. בשלב זה על המשתתפים להקשיב ולשאול שאלות הבהרה בלבד.

3. ניתוח הבעיה - המשתתפים מעלים הסברים בנוגע לגורמים לבעיה ובמידת הצורך הצעות לניסוח מחדש של הבעיה, על פי הבנתם. בשלב זה על המשתתף המציג להקשיב בלבד ולא להשתתף בדיון.

4. הצעות להתמודדות עם הבעיה - המשתתפים מעלים הצעות לפרשנות חלופית של האירוע, והצעות לדרכי התמודדות, ומנהלים דיון על אודות פרשנות האירוע ועל היתרונות והחסרונות של דרכי ההתמודדות שהועלו. המציג מגיב להצעות שעלו.

5. רפלקציה וסיכום - המציג מסכם את התהליך שעבר: איך הרגיש במהלך ההיוועצות? באיזו מידה התהליך עזר לו? המשתתפים מתבוננים בתהליך שעברו: איך היה? מה למדנו? כיצד נשפר את התהליך בפעם הבאה?

מודל 3773 להיוועצות עמיתים

3 דקות -

בעל הדילמה מתאר את הדילמה שלו

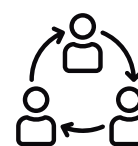
7 דקות -

בעל הדילמה עונה על שאלות מהקבוצה, על שאלות הבהרה ושאלות המסייעות למקד הדילמה

7 דקות -

הקבוצה דנה במתן מענה לדילמה. יש לנתח את הסוגיה, להציע כיוונים או המלצות לפיתרון. בעל הדילמה מקשיב ואינו מדבר. הקבוצה מדברת על הדילמה שלו, אך לא אליו.

3 דקות -

בעל הדילמה מסכם את מה קיבל מהקבוצה, מה למד, מה הבין ומה בדעתו ליישם.

